

NOTAT

5. april 2024
2024-134

Bilag 1 - Idébeskrivelse: Udvikling af turismeområder

1. Formål

Annonceringen af “Udvikling af turismeområder” omfatter i alt 52 mio. kr. i EU-midler og 30 mio. kr. i decentrale erhvervsfremmemidler, jf. Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses investeringsplan 2024.

2. Ophæng i bestyrelsens strategi

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse vil med annonceringen under regionalfondsprogrammets prioritet 3 “Udvikling af turismeområder” investere i fornyelse og forbedring af turismeproduktet og derigennem bidrage til at tiltrække private investeringer i områder, hvor der er investeringsefterslæb. I regionalfondsprogrammet lægges der op til, at investeringer i turisme både kan styrke samfundsøkonomien og skabe værdi for borgere gennem en miljømæssig, økonomisk og socialt bæredygtig vækst.

Behovet for investeringer i “Udvikling af turismeområder”, der matcher markedets efterspørgsel, fremhæves i bestyrelsens kommende strategi, hvor turisme er en signaturindsats, der har betydning for vækst og beskæftigelse i hele landet. Selv om dansk turisme er tilbage på vækstsporet, forventes der i de kommende år hård international konkurrence om at vinde og fastholde markedsandele. Erhvervslivet er præget af en række strukturelle udfordringer, og det er derfor vigtigt, at indsatsen bidrager til, at der investeres i turismeproduktet, særligt der hvor investeringsefterslæbet er størst. Også i den *Nationale strategi for bæredygtig vækst i dansk turisme* fremhæves behovet for investeringer i turisme. I denne strategi fokuseres der særligt på, at udviklingsplaner er et centralt greb i strategisk og bæredygtig destinationsudvikling, og at et offentligt og langsigtet engagement ofte baner vejen for kommercielle investeringer i bl.a. overnatningskapacitet.

I 2023 udmøntede bestyrelsen ca. 110 mio. kr. til fire projekter under første runde af “Udvikling af turismeområder”. Erfaringer fra første annonceringsrunde viste, at der var stor interesse for puljen på tværs af landet (27 ansøgninger) og en overvægt af ansøgninger, der inkluderede områdefornyelse i og omkring havneområder. Med denne annoncering udmøntes den resterende del af midlerne afsat til indsatsen.

3. Forventede resultater og effekter

Projekterne forventes, via støtte til forbedringer af turismeinfrastruktur, at bidrage til strukturel områdefornyelse i områder med investeringsefterslæb og herigennem bidrage til at tiltrække yderligere private investeringer i området på kort og længere sigt.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 00

CVR-nr 10 15 08 17

E-post deb@erst.dk

www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Alle ansøgere skal angive måltal for de indikatorer, som er angivet af regionalfondsprogrammet (tabel 1). Alle ansøgere skal beskrive en effektkæde, der sandsynliggør, hvordan projektets aktiviteter bidrager til at tiltrække private investeringer, der kan øge den lokale beskæftigelse og værdiskabelse. Ud over de økonomiske effekter forventes projektaktiviteterne at have en række afledte effekter, fx øget lokalt engagement og opbakning til turismeaktiviteter, klimatilpasning e.l.

Tabel 1. Outputmål og resultatmål

Outputmål	Resultatmål
Antal støttede turismeområder	Antal turismeområder med forbedret infrastruktur
Beløb investeret i turismerelateret turismeinfrastruktur	Private investeringer, som svarer til offentlig støtte (herunder tilskud og finansielle instrumenter)

Herudover bidrager indsatsen til at understøtte bestyrelsens kommende fire strategiske målsætninger jf. tabel 2.

Tabel 2. Bidrag til bestyrelsens forventede målsætninger, 2024-2027

Målsætninger	Indsatsens bidrag til bestyrelsens målsætninger
Fremme danske styrkepositioner	Indsatsen bidrager til en bæredygtig og konkurrencedygtig dansk turisme. Investeringer i turismeerhvervet forventes at øge antallet af overnatninger og dermed omsætning fra både nationale og internationale gæster, og styrker dermed vækst og udvikling i danske turismevirksomheder.
Forenkle fremtidens erhvervsfremme	Indsatsen er med til at fremme samspillet med det private marked og relevante turismeaktører. Indsatsen fungerer dermed som katalysator for større investeringer til gavn for flere turismevirksomheder og det brede samfund.
Tilbyde indsats for hele landet	Geografisk balancerede investeringer uden for storbyerne i områder med en vis turismevolumen understøtter udviklingen af turismevirksomheder i områder med investeringsefterslæb. Mindst fire turismeområder støttes på tværs af landet.
Understøtte virksomhedernes omstilling	Indsatsen bidrager til turismevirksomhedernes omstilling ved investeringer, der skal understøtte en bæredygtig udvikling af turismeerhvervet og ved at sikre fornyelse og forbedringer af turismeproduktet. Derved skabes et grundlag for kommercielle investeringer særligt i områder uden for de store byer, der bidrager til at fastholde, etablere eller genskabe jobs og/eller forøget omsætning.

Indsatsen har desuden et klart decentralt fokus på at skabe effekt og værdi for borgere og lokalsamfund i hele landet.

4. Indhold, krav og udvælgelseskriterier

4.1 Indhold og målgruppe

Der er samlet afsat ca. 82 mio. kr. til anden annonceringsrunde af "Udvikling af turismeområder" fordelt med ca. 52 mio. kr. regionalfondsmidler og 30 mio. kr. decentrale erhvervsfremmemidler.

Annonceringen er med afsæt i bestyrelsens kommende strategi målrettet ét af de fem udviklingsspor under signaturindsatsen for turisme. Indsatsen fokuserer

primært på udviklingsspor 3) *Kapacitet, planlægning og øgede investeringer* i forhold til at styrke grundlaget for private investeringer i overnatningskapacitet og øvrige turismeprodukter i særligt danske kyst- og naturområder. Herudover vil indsatsen i mindre grad bidrage til elementer i udviklingsspor 1) *Bæredygtig og grøn turismeudvikling i Danmark* og 4) *Destinationsudvikling og udvikling af kvaliteten af danske turismeprodukt*.

Indsatsens fokus skal ses i lyset af, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse årligt udmønter puljen for ”Lokale og tværgående turismeprojekter”, der i højere grad har fokus på signaturindsatsens øvrige udviklingsspor. Fokus i denne indsats er derfor at fremme et stærkere investeringsmiljø og flere investeringer i dansk turisme, koordination via offentligt-privat samarbejde samt fysisk planlægning, der understøtter lokal udvikling. Der er særligt fokus på bl.a. klimasikring, så projekter understøtter en økonomisk, miljømæssig, socialt og kulturelt bæredygtig vækst i områdets turisme.

I indsatsen kan der gives tilskud til fysiske anlæg, faciliteter og anden turisme-relateret infrastruktur, der med respekt for natur, miljø og kultur fremhæver et områdes potentialer og forbedrer forudsætningerne for yderligere private investeringer i området. Indsatsen skal jf. regionalfondsprogrammet understøtte en strukturel transformation af et område, så det inspirerer til ophold, aktiviteter, events og/eller anden kommerciel aktivitet, der understøtter turismen. Fokus kan enten være koncentreret om en bestemt lokalitet (fx etablering eller fornyelse af et havnemiljø), bestå af flere fysiske udviklingsprojekter, der tilsammen udgør en transformation af et område, eller være en sammenhængende oplevelsesrute, der formidler kultur og historie, naturens kvaliteter mv. og binder oplevelsespunkter og funktioner sammen. Relevante indsatser kan desuden omfatte etablering eller udvikling af naturområder, der forbedrer adgang til og ophold i naturen, fx gennem større tematiserede legeområder, opholdspladser, multi- og aktivitetsområder mv.

Strukturel transformation indebærer, at ansøgninger skal være et led i implementeringen af en bredere områdefornyelse og/eller led i realisering af en helhedsorienteret strategi/fysisk udviklingsplan, der skal være udviklet i samspil mellem erhverv og civilsamfund og skal være politisk vedtaget i den/de relevante kommuner. Dermed skabes lokalt ejerskab og forankring og herigennem grundlag for kommercielle investeringer, der fokuserer på at genskabe og etablere nye jobs, herunder for ufaglærte på kanten af arbejdsmarkedet.

Målgrupperne for denne annoncering er virksomheder, turismeorganisationer, destinationselskaber og øvrige offentligt lignende aktører, der bidrager til udvikling af byer og bymidter, landdistrikter og kystområder gennem turismeerhvervene. Også borgere og besøgende turister forventes at få gavn af de nye anlæg, faciliteter og oplevelser, som indsatserne vil resultere i.

Indsatsen har snitflader til en række aktørers aktiviteter og investeringer. Det gælder fx kommuner, Realdania, Nordeafonden, Lokale- og Anlægsfonden, virksomheder og øvrige private investorer mv. I tråd med annonceringens formål om at tiltrække private investeringer, lægges der op til, at det vægter positivt, hvis projektet har eller kan sandsynliggøre tilsagn om kontante tilskud, og at det gennemføres i partnerskab med relevante fonde, investorer eller øvrige aktører. Årsagen er, at et partnerskab med private fonde mv. bidrager med fx erfaring og kvalitetssikring.

4.2 Udvælgelse af ansøgninger

4.2.1 Krav til ansøgninger

Krav til ansøgninger

Oversigt over krav
<p>Krav til økonomi</p> <p>Ca. 82 mio. kr. (heraf 52 mio. regionalfondsmidler, og 30 mio. decentrale erhvervsfremmemidler) skal udmøntes i anden og sidste annonceringsrunde af ”Udvikling af turismeområder”. På baggrund af erfaringer fra første annonceringsrunde øremærkes et mindre beløb, der kan søges til en indsats på en af de danske småøer.</p> <p>Generelt foreslås det, at der kan ansøges om støtte til projekter med et minimumsbudget på 15 mio. kr. samt, at et projekt maksimalt kan søge om 20 mio. kr. i tilskud fra bestyrelsen. Såfremt det ansøgte projekt er beliggende på en af de 27 danske småøer, foreslås det at give mulighed for, at der kan ansøges om støtte til projekter med et minimumsbudget på 5 mio. kr. samt at et projekt maksimalt kan søge om 4 mio. kr. i tilskud fra bestyrelsen. Udover den lavere grænse for projektbudget og tilskud vil kravene være de samme til små-ø-ansøgninger som til øvrige ansøgninger. Der foreslås maksimalt at bevilge 4 mio. kr. til småø-projekter af den samlede pulje.</p> <p>Grundet region Sjællands klassificering som en overgangsregion i de danske EU-programmer, skal knap 32 pct. af midlerne inden for prioriteten anvendes til projekter, der kommer Region Sjælland til gavn. Derfor vil EU-støtteprocenten være 60 pct. på Sjælland, hvor støtteprocenten i de øvrige regioner er 40 pct. For uddybning af fordeling af midler, se længere nede.</p> <p>De decentrale erhvervsfremmemidler (i alt 30 mio. kr.) foreslås anvendt til at reducere ansøgeres med-/egenfinansiering. Der lægges op til, at de decentrale erhvervsfremmemidler fordeles således, at Sjælland har en samlet støtteprocent på op til i alt 68 pct. mod 56 pct. for de øvrige regioner. Ved denne fordeling fastholdes Region Sjællands relative fordel som overgangsregion i forhold til de øvrige regioner. Samtidig tilgødeser fordelingen også økonomien i kommunerne uden for de store byer i andre landsdele, som er målgruppen i denne prioritet.</p> <p>Det forventes dermed, at anden og sidste annonceringsrunde resulterer i fire-seks projekter. Således vil denne pulje – på baggrund af de sænkede krav for minimumsbudget samt den lavere beløbsgrænse for projekttilskud et projekt kan søge – kunne støtte samme antal (fire) eller flere (fem-seks) projekter med færre midler sammenlignet med første annonceringsrunde.</p>
<p>Krav til geografi</p> <p>Regionalfondens prioritet har baggrund i, at manglende investeringer i turismeproduktet uden for storbyerne er en bremse for vækst, jobskabelse og fastholdelse af arbejdspladser. Mange lokalområder oplever et markant investeringsefterslæb og en nedslidning af turismeproduktet, hvilket gør det fortsat vanskeligere at tiltrække investeringer og imødekomme den stigende efterspørgsel. Også i denne annoncering lægges der op til, at ansøgerne er de kommuner, der arbejder med kyst- og naturturisme. Det betyder, at der som i første annonceringsrunde foreslås en afgrænsning således, at de fire kommuner, der hører til Dansk Storbyturisme (København, Aarhus, Aalborg og Odense), samt Frederiksberg Kommune, ikke kan ansøge, men kan være deltager/økonomisk partner i projektet, f.eks. hvis et projekt løber gennem flere kommuner.</p>
<p>Krav til potentielle ansøgere</p> <p>Det forventes, at kommuner vil være ansøgere til denne annoncering, og evt. i samarbejde med andre kommuner i en fondskonstruktion eller i samarbejde med private aktører. Dette skyldes de vilkår, der via udvælgelseskriterierne stilles til ansøgers organisation og økonomi samt krav om ejerskab og politisk forankring. Der er mulighed for, at private virksomheder indgår som økonomiske partnere i projektet.</p>
<p>Krav til klimasikring</p> <p>For investeringer i infrastruktur med en forventet levetid på mindst 5 år er det et krav, at projektet kan sandsynliggøre og siden dokumentere, at infrastrukturen er</p>

klimasikret ¹ . Infrastruktur kan fx være etablering af havnemiljøer og natur-og kulturområder. Kravet indebærer, at der både skal være taget stilling til infrastrukturens CO2-aftryk og modstandsdygtighed over for klimaforandringer.
Krav til projektperiode Projekter skal være afsluttet inden programperiodens udløb i 2027.

Statsstøtte

I tilfælde af at der indgår statsstøtte i et projekt, vil der først kunne udstedes tilsagn, når støtten efter forvaltningsmyndighedens vurdering vil kunne falde inden for rammerne af de minimis-forordningerne eller relevante bestemmelser i den generelle gruppefritagelsesforordning.

4.2.2 Kriterier til at vurdere ansøgninger

Alle ansøgninger vurderes ud fra krav og scores på de udvælgelseskriterier, der fremgår af denne idebeskrivelse. Alle elementer, der lægges vægt på, jf. nedenstående tabel, scores på en 6-trinsskala med trinnene 0, 2, 4, 6, 8 og 10. På baggrund heraf udregnes en score for hvert udvælgelseskriterium og en samlet vægtet score.

Den samlede score er et vægtet gennemsnit af scorerne på hvert udvælgelseskriterium. Ansøgninger skal både opnå en samlet score på mindst 6,5 point og mindst 5,0 point på hvert kriterium for at komme i betragtning til tilsagn.

Kriterium	Vægt
Resultater og effekter	50 pct.
Der lægges vægt på at:	
<ul style="list-style-type: none"> - Projektets resultater og effekter er underbygget og velbegrundede, og har relevans for annonceringens formål i form af beløb investeret i turismerelateret infrastruktur og beløb investeret i private investeringer, som svarer til offentlig støtte jf. regionalfondsprogrammets prioritet 3. Det vægtes således positivt, hvis 1) projektet inden for annonceringens fastsatte rammer bidrager til investeringer i turismerelateret turismeinfrastruktur, der fremmer investeringer og beskæftigelse, og 2) der er privat finansiering i projektet. Det kan både være i form af kontante private tilskud fra tredjepart (fx virksomheds- eller fondstilskud), kontante private tilskud fra økonomiske partnere eller egenfinansiering fra private økonomiske partnere. - Ansøger sandsynliggør via en klar og sammenhængende effektkæde inkl. kritiske antagelser, hvordan og i hvilket omfang projektet direkte bidrager til/skaber nødvendige forudsætninger for at tiltrække private investeringer på kort og længere sigt efter projektets afslutning. Det kan fx være i form af arealer afsat til kommercielle investeringer eller sandsynliggørelse af konkrete aftaler med investorer, der vil blive gennemført efter projektperioden. - Ansøger fyldestgørende redegør for, at projektet er omkostningseffektivt således, at der er en realistisk og økonomisk sammenhæng i projektet, herunder proportionalitet mellem områdets størrelse, aktiviteter og resultater. Fx at ansøger kan underbygge turismepotentialet i et område med en vis turismevo-lumen og/eller særligt stedbundet potentiale og samtidig demonstrere, hvorfor og hvilken yderligere gevinst støtte til projektet vil medføre. 	
Strategisk fokus	20 pct.
Der lægges vægt på at:	
<ul style="list-style-type: none"> - Projektet er et led i og/eller understøtter en politisk, lokalt vedtaget strategisk/fysisk udviklings-/ områdefornyelsesplan for erhvervs- og turismeudvikling, der er udviklet i samspil mellem erhverv og civilsamfund, som dermed afspejler lokal opbakning. 	

¹ CPR-forordningen artikel 73, stk. 2, litra j

Partnerskab og samarbejde	20 pct.
Der lægges vægt på at:	
<ul style="list-style-type: none"> - Projektet gennemføres af en kompetent projektaktør i et relevant partnerskab i samarbejde med fonde eller andre aktører, der kan bidrage med viden og kompetencer til gennemførelse af projektet, arkitektonisk kvalitet og økonomisk bæredygtighed mv.. og som desuden understøtter projektorganisationen og medvirker til efterfølgende forankring. 	
Lokal forankring	10 pct.
Der lægges vægt på at:	
<ul style="list-style-type: none"> - Ansøger sandsynliggør, at projektets resultater er kvalitetssikrede og forankrede ift. efterfølgende lokalt privat eller offentligt ejerskab, der sikrer drift, vedligehold og offentlig tilgængelighed. 	

4.2.3 Metode til fordeling af midler

32 pct. af EU-midlerne under Regionalfondens prioritet 3 ”Udvikling af turismeområder” skal anvendes til projekter i Region Sjælland grundet regionens status som overgangsregion. Det betyder, at der i denne annonceringsrunde er ca. 18 mio. kr., som er øremærket til Region Sjælland.

Det foreslås derudover, at midlerne fordeles fra toppen til de ansøgninger, der scorer flest point. Der indføres dog forbehold for hensyntagen til fordeling af midlerne således, at op til 4 mio. kr. er øremærket til danske småøer. Opnås en situation, hvor fx fire projekter kan opnå tilsagn inden for indsatsens afsatte økonomiske rammer, mens det femte højest scorende projekt ikke kan tildeles det fulde tilsagnsbeløb, da vil det være muligt at give et delvist tilsagn i det omfang, projektets aktiviteter tillader det. Dette vil give mulighed for at støtte flest mulige investeringer i fysisk turismeudvikling samtidig med, at projekternes kvalitet belønnes. Hvis der ikke modtages projekter på småøerne, der lever op til annonceringens minimumskrav, overgår midlerne til den store pulje.

Ansøgere under minimumsgrænsen vil modtage afslag.

5. Videre proces

Såfremt overvågningsudvalget godkender idébeskrivelsen, vil en annoncering forventeligt blive offentliggjort primo maj 2024 med ansøgningsfrist medio 2024. Indstilling af ansøgninger til bestyrelsens godkendelse forventes behandlet på mødet d. 16. november 2024.